

Opleiding

Bachelor of Arts in de Beeldende kunsten: fotografie

Master of Arts in de Beeldende kunsten: fotografie

KOPERA-cyclus

KOPERA staat voor Kritisch de Kwaliteit van Opleidingen met Peers in Eigen Regie Analyseren. Het betreft een zesjaarlijkse cyclus rond een aantal sleutelmomenten die mogelijk maken om de kwaliteit van de opleidingen van LUCA in kaart te brengen, resultaatsgerichte afspraken te maken en hieraan opvolging te geven, ingebed in de algemene LUCA-beleidscyclus.

KOPERA proces met panel

Voor elke opleiding wordt een panel met externe experts (zie de bijlage voor de invulling van het panel) samengesteld die volgens een waarderende aanpak feedback geeft aan de opleiding over hun invulling van de 9 LUCA-kwaliteitskenmerken en over hoe zij bijdragen aan het LUCA-beleidsplan. Het panel geeft een algemene eindwaardering van de opleiding en doet dit op basis van een kritische zelfreflectie van de opleiding, een profieltekst en de verzamelde documenten die bij elk kwaliteitskenmerk in het opleidingsportfolio bijeengebracht zijn. Na het opvolggesprek volgt een borgingsbesluit over de kwaliteit van de opleiding, dat op de website gepubliceerd wordt.

Verspreid in de tijd zijn er verschillende bezoeken aan de opleiding, terug te vinden in de afbeelding hieronder.

Samenvatting eindwaardering

De opleiding weet zich te plaatsen tussen toegepaste en kunstgerichte opleidingen: een interessante balans die past bij de ambiguïteit van de tijdsgeest. Ze onderscheidt zich aan de hand van een aantal aspecten die in mindere mate bij gelijkaardige opleidingen voorkomen: de zoektocht naar een balans tussen creativiteit/kunstenaarschap en ondernemerschap, de ruimte voor experiment, een grote mate van flexibiliteit waarbij de student het eigen leertraject vormgeeft en de docent coacht, alsook een verankering in Limburg/Genk. De opleiding wil de studenten opleiden tot een brede beeldenmaker met een breed fotografisch inzicht dat ze kunnen toepassen in de verdere ontwikkeling van hun carrière. De kleinschaligheid van de opleiding bevordert een familiale sfeer waardoor een cultuur van vertrouwen en directe omgang tussen docenten en studenten ontstaat.

De opleiding heeft de ambitie te groeien, zowel qua studentenaantallen als reputatie binnen LUCA en daarbuiten. Een aantal ingrediënten (uniek profiel, docententeam, ...) kunnen deze ambitie voeden. Het lijkt er evenwel op dat de ambities nog verder kunnen gestroomlijnd worden in een overkoepelend plan en acties. De communicatiestrategie is over het algemeen goed, maar niet erg onderscheidend ten opzichte van en/of concurrerend met andere locaties en instellingen.

Het programma van de opleiding is degelijk opgebouwd. Het is duidelijk welke opleidingsonderdelen bijdragen aan welke competenties en er is ruimte voor een wisselwerking tussen theorie, onderzoek en praktijk. Er wordt ook gezocht naar een goede opbouw en aansluitende toetsvormen. In de opleiding heerst een cultuur van reflectie over curriculumontwikkeling. Het programma van de opleiding gaat uit van het concept van curatorschap, dat de studenten toelaat om eigen keuzes te maken in het leerproces. In de opleiding krijgen de studenten veel keuzevrijheid en docenten nemen de rol van coach middels intensieve en persoonlijke feedbackgesprekken en door de student te begeleiden bij het maken en verdiepen van keuzes. In de (eind)evaluaties wordt sterk ingezet op procesevaluatie, papers en take-home opdrachten. Het is een suggestie dat de opleiding nagaat of de keuze voor doorgedreven gepersonaliseerd leren in alle gevallen de meest efficiënte, meest duurzame en de beste pedagogische keuze is. Daarnaast is het aanbevolen om deze onderwijsvisie, die voor bepaalde studenten (wel/niet) aantrekkelijk is te expliciteren.

Selectie van drie sterke punten

- 1) De opleiding is zeer actief in het reflecteren op het curriculum en slaagt erin een veelzijdig programma aan te bieden. De opleiding houdt de vinger aan de pols met wat er nodig is in de hedendaagse beeld- en werkcultuur en lijkt snel aanpassingen te durven maken. Zo maakt de nieuwe divisie tussen STUDIO, LAB en SKILL een duidelijk verschil tussen de verschillende onderdelen die studenten onder de knie moeten krijgen.
- 2) De docenten staan dicht bij de studenten en lijken vaak een persoonlijke band te hebben met elkaar. Dit is bevorderlijk voor de opvolging van het leertraject van de studenten. De docenten creëren een veilige, inclusieve en ook gezellige leeromgeving, die met de komst van een schoolcafé nu ook een plek is waar studenten na de schooluren kunnen blijven hangen.
- 3) De opleiding organiseert studiereizen, maakt Erasmustrajecten mogelijk en nodigt (gerenomeerde) internationale sprekers uit. Op deze manier draagt ze bij aan de internationale reputatie van LUCA. Daarnaast benut de opleiding verschillende mogelijkheden om nauw samen te werken met partners in het Limburgse culturele en maatschappelijke werkveld. In die zin is de connectie van de opleiding met de C-mine site en Limburg ook een sterkte.

Selectie van drie groeimogelijkheden

- 1) Er bestaat nog wat onduidelijkheid over hoe een aantal termen uit het opleidingsprofiel, zoals changemakers en future proof, in de praktijk tot stand zullen komen. Het maatschappelijk bewustzijn moet in meer opleidingsonderdelen worden vooropgesteld, thema's zoals racisme, spektakelcultuur, gender en inclusie, kapitaal, dekolonisatie, etc. moeten meer verbonden worden aan de studenten hun praktijk. Het is aangewezen te overwegen of en in welke mate deze elementen sterker geïntegreerd kunnen worden. Er is wel voldoende openheid, nieuwsgierigheid en ruimte voor experiment om deze thema's binnen te halen.
- 2) De keuze van het onderwijsconcept van curatorschap maakt dat de studenten erg veel keuzemogelijkheden hebben in het programma. Dit biedt voordelen maar houdt ook risico's in. Het lijkt dan ook een uitdaging voor de opleiding om na te gaan of de keuze voor een doorgedreven vorm van gepersonaliseerd leren in alle gevallen de meest efficiënte, meest duurzame en de beste pedagogische keuze is.
- 3) De groep studenten en docenten is vrij beperkt, wat een impact heeft op de mogelijkheden om door voldoende diverse perspectieven uitgedaagd te worden. Daarom is het zinvol om veelzijdig en veelvuldig in te zetten op het inbrengen van diverse perspectieven via uitwisselingen, Erasmus, het volgen van cursussen in andere LUCA-opleidingen, het aantrekken van meer studenten, actief partners in het werkveld zoeken, ... Het lijkt ook wenselijk de diversiteit aan perspectieven te verhogen door de diversiteit in het docentenkorps te versterken. Het is aansluitend ook van belang om nog meer connectie met de rest van de kunstwereld in België op te zoeken en de studenten te motiveren buiten de bubbel van de campus te gaan.

Hoe volgt de opleiding op?

Afspraken vanuit het terugkoppelgesprek zijn opgenomen in een eindverslag en actiepunten worden meegenomen in het nieuwe actieplan van de opleiding vanaf academiejaar 2023-2024. In het opvolgingesprek gaf de opleiding aan wat zij na het terugkoppelgesprek heeft kunnen realiseren:

Geëxpliciteerd en duidelijk opleidingsprofiel

De oefening om de huidige profieltekst te transformeren naar een aangescherpt curriculum heeft meer concreetheid gegeven aan de nodige competenties waarover een student moet beschikken. De profieltekst heeft daarbij sterk de verschillende opleidingsonderdelen vorm gegeven waarbij er een sterkere balans is ontstaan tussen toegepaste en autonome opleidingsonderdelen. Elk jaar van de bachelor heeft een specifiek focuspunt:

- Fase 1: "Craftsman" - Gericht op het versterken van vaardigheden die beeldmaken versterken.
- Fase 2: "Situating Maker" - Gericht op het verhogen van maatschappelijk engagement door maatschappelijke thema's te introduceren, met opdrachtgevers te werken en het netwerk te vergroten.
- Fase 3: "Innovative Maker" - waarbij studenten actief verbinding maken tussen maatschappelijke thematieken en nieuwe vormen van beeldvorming (technologie). Deze vaardigheden worden zowel in toegepaste als autonome contexten toegepast.

Goed omschreven leerresultaten en vormingsdoelen

De leerresultaten zijn verder gedefinieerd inzake onderzoek, vertrekkend vanuit materiaal, betekenis en vorm. Het academisch/artistisch onderzoek wordt versterkt door academisch schrijven en rapporteren te integreren in praktijkvakken, ondersteund door onderzoeksprofielen. Door het actief gebruiken van rubrics voor verschillende opdrachten zijn de competenties concreter en handelingsgericht. Er ontstaan meetbare, transparante en waarneembare handelingen waardoor het geven van feedback makkelijker en vlotter verloopt.

Samenhangend en onderzoeksgericht curriculum

Het aangescherpte curriculum is het resultaat van veelzijdig en uitvoerig overleg, met duidelijke leerlijnen en inhoudelijke versterking van elkaar opvolgende vakken. De samenhang van het curriculum wordt duidelijk gecommuniceerd aan studenten, met een infosessie aan het begin van het academiejaar om overdraagbare vaardigheden te waarborgen. Handelingen worden meetbaar en transparant, wat feedback geven vergemakkelijkt. Meer overleg met de theoretische campusbrede vakken heeft plaatsgevonden om de cohesie met domeinspecifieke opleidingsonderdelen te vergroten, waardoor theorie- en praktijkdocenten beter verbonden worden.

Krachtige onderwijsleeromgeving

Tijdens verschillende overlegmomenten is sterk ingezet op het leren geven van feedback. Spreken over de maakpraktijk, evaluatie en gespreksmethodieken staat op de agenda van docenten. Er wordt actief geluisterd naar wat voort komt uit studentenparticipatie en er wordt snel gereageerd op feedback. Het deadline-beleid was een initiatief van de studentenparticipatie, alsook de regeling in verband met studio-beheer.

Internationaal, grensdoorbrekend netwerkonderwijs

De studentenaantallen zijn een belangrijk aandachtspunt. Er zijn gerichte workshops voor middelbare scholen in Vlaanderen georganiseerd om de zichtbaarheid te vergroten. Deze workshops, gefocust op nieuwe tools zoals AI in de fotografische praktijk, werden goed ontvangen. De jaarlijkse publicatie is aangepast om duidelijker te communiceren over het eindprofiel met behulp van jobtitels, gebaseerd op alumni en hun carrières. Ook is het warme campusgevoel benadrukt met foto's van excursies. De zichtbaarheid is verder vergroot door samen te werken met instanties zoals VONK & FAX. Via het nieuwe POC (één.LUCA) worden gesprekken gepland om toelatingsproeven te delen met andere fotografische opleidingen. Informele gesprekken hierover zijn al gevoerd. Een dossier is ingediend met Productdesign bij Limburg Sterk Merk (LSM) om een Design Measure te ontwikkelen, met bezoeken aan VIA (Denemarken) en CTCA (Kaapstad). Inclusiviteit wordt bevorderd door externe juryleden en sprekers te selecteren met een goede genderbalans en diverse perspectieven. Opleidingsonderdelen worden systematisch gescand om een inclusiever beeld te geven van zowel westerse als niet-westerse perspectieven, genderbalans, en queer perspectieven.

Evaluatiebeleid

Elk opleidingsonderdeel gebruikt een opdrachtomschrijving die de verwachtingen overzichtelijk weergeeft. Docenten gebruiken matrixsystemen voor beoordelingen, deze worden naar studenten expliciet gecommuniceerd. Er is een algemeen deadline-beleid ingevoerd voor het academiejaar 2024-2025. Het jurysysteem, dat volgens studenten veel stress veroorzaakt, wordt herzien om er een waardevol leermoment van te maken.

Adequate voorzieningen en intensieve begeleiding

De studio's zijn uitgebreid met nieuwe systemen (pantograaf) en verbeterde veiligheidsmaatregelen. Een investering voor licht werd aangevraagd voor het boekjaar 2025. Studentenparticipatie wordt regelmatig gestimuleerd. Informele gesprekken zijn toegenomen doordat de opleidingscoördinator wekelijks een dag actief aanwezig is in de bibliotheek. De formele studentenparticipatie zal in de toekomst nog vaker moeten samenkomen. Campusbreed wint het LUCAfé steeds meer aan populariteit bij studenten. In de toekomst wordt sterker ingezet op studenten cross-campus te laten werken. De nieuwe POC-structuur zal hierin sterk ondersteunen.

Inspirerend docententeam

Er werden twee gerichte stimuleringsfondsen aangevraagd waarvan één reeds werd goedgekeurd door LUCAstimuLEERT. Dit zal resulteren in een gerichte bootcamp (najaar) die inzet op creatieve en nieuwe technologieën (AI, XR...). De docenten werden actief gestimuleerd om aanvragen in te dienen bij LUCAstimuLEERT, daarnaast werd ook in dialoog gegaan met de docenten om het curriculum in verbinding te brengen met de sterktes van hen.

Sterke kwaliteitscultuur

Er is bewustzijn van de grote ambitie en er wordt actief nagedacht over prioriteiten. Op strategische momenten wordt er gedurfd te herevalueren, pauzeren of de vraagstelling aan te passen. Het actieplan dient als een waardevolle leidraad bij het maken van beslissingen. In het komende academiejaar zal een panel worden samengesteld met vertegenwoordigers uit het werkveld, waarbij nadrukkelijk gekozen wordt om samen te werken op het snijvlak van culturele instellingen, kunstenaars en bedrijven/agencies/studio's.

Meer info: [zie de opleidingspagina op de website](#)

Bijlage: Panelleden

Datum bekrachtiging panel door het directiecomité	21-12-2022
Naam en rol	Samenvatting CV
Astrid Elburg (vakdeskundige - voorzitter)	Astrid Elburg is consultant op het gebied van ethisch, strategisch en persoonlijk leiderschap. Ze is docent aan de Vrije Universiteit Amsterdam (VU).
Mieke Berghmans (onderwijsdeskundige)	Mieke Berghmans is postdoctoraal onderwijsassistent aan het Laboratorium voor Educatie en Samenleving aan KU Leuven.
Leonardo Van Dijl (werkvelddeskundige)	Leonardo Van Dijl is regisseur van verschillende bekroonde kortfilms. Hij regisseerde daarnaast verschillende muziekvideo's en werkte voor modemerken zoals Prada, Dior en Dries van Noten. Momenteel schrijft hij zijn eerste speelfilm.
Mischa Dols (oud-student)	Mischa Dols is de regisseur en producent van Ghost Corp. Hij werkt sinds zijn 15e mee op filmsets als assistent. Mischa studeerde af als master in de audiovisuele kunsten aan LUCA, campus Sint-Lukas Brussel.
Zoë Simons (studentlid)	Zoë Simons is student Beeldende Kunsten, Communication design aan de Karel de Grote Hogeschool, Sint-Lucas Antwerpen. Fotografie.
Andreas Smets (secretaris)	Andreas Smets is beleidsadviseur kwaliteitszorg bij VLUHR KZ, het kwaliteitszorgagentschap van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholenraad.
Patricia Poelmans (procesbegeleider)	Patricia Poelmans is medewerker van de dienst Onderwijs & kwaliteit van LUCA School of Arts. Patricia is procesbegeleider van de KOPERA-cyclus van Beeldende Kunsten, campus C-mine Genk.